Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 101. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ТРАВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 2, 1980 No. 101. VOL. LXXXVII.

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

НОВИЙ ПОБОРОВИЙ ПЛЯН ПРЕЗИДЕНТА Джіммі Картера, згідно з яким була б переведена реєстрація чоловіків у віці 19 і 20 років життя, апробувала Сенатська підкомісія асигнації фондів відношенням голосів 8 до 4. Повна Сенатська комісія правдоподібно також апробує плян, що його раніше вже апробувала Палата Репрезентантів відношенням голосів 219 до 180. Проти цього пляну виступив ряд активістів і студентів коледжів, речником яких в Сенаті є республіканський сенатор Марк Гетфілд з Орегону. Він погрожує приміненням тактики „філібастеру", коли цей законопроєкт обговорюватиметься в Сенаті.

БІЛЯ 200,000 ОСІБ, ПЕРЕВАЖНО євангелистського віровизнання, взяли участь у релігійному здвизі у Вашінгтоні у вівторок, 29-го квітня, який проходив під гаслом „Вашінгтон за Христа". На програму здвигу зложились Богослуження та виступи різних релігійних діячів та провідників євангелистських, методистських і баптистських церков. Деякі учасники відвідали своїх законодавців, хоча організатори здвигу постійно наголошували, що цей здвиг має суто релігійний характер, а його метою є підтвердити вагу і значення релігії. Деякі християнські організації, в тому й Крайова Рада Церков, висловились критично про цей здвиг і відмежувались від нього.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ДОБАВИЛА 4,6 більйона долярів до існуючого федерального бюджету з метою зберегти кілька програм допомоги, в тому числі фонди для безробітних осіб та програму харчових карток, що їх з уваги на непередбачену інфляцію треба було б зліквідувати. Цей додаток до бюджету перейшов відношенням голосів 244 до 173. Інший додаток передбачує перенесення фондів в сумі 5,8 більйона долярів з внутрішніх програм на оборонні цілі. Президент Джіммі Картер і секретар оборони Гарольд Бровн заявились проти такого перенесення фондів.

БАРБАРА ТІММ, МАТИ АМЕРИКАНСЬКОГО закладника Кевіна Герменінґа, якій минулого тижня іранські екстремісти дозволили зустрінутись зі сином у схопленій ними амбасаді в Теграні, заявила представникам преси у Мілвокі, Віск., що вона „вибачилась" за рейд перед іранцями тому, що вона побоювалась за долю закладників. Вона уважає, що її виступ на пресконференції причинився до того, що юрба на вулицях Теграну успокоїлась після невдалого рейду американських вояків. Родина Тіммів дальше одержує телефонічні погрози, в яких її членів називають зрадниками.

У НАСЛІДОК СТРАЙКУ ТРАНСПОРТНИХ робітників в Ню Йорку у перших двох тижнях квітня та нового контракту, що його підписала їхня спілка з міською владою, Міське транспортне управління запропонувало підвищення цін на квитки їзди підземками, автобусами і поїздами від 5 до 25 центів. Під цю пору квитки на їзду в Ню Йорку коштують 50 центів. Управління також плянує виробити систему місячних квитків із знижкою. Публічні переслухання в тій справі відбудуться від 2-го до 4-го червня ц.р.

СПОЛДІНҐ Ко, АМЕРИКАНСЬКА СТАЛЕВА ФІРМА яка спеціялізується у виробництві спеціяльних сталей і сталевих стопів, вислала першу групу технічних експертів, які почнуть роботи для побудови фабрики її виробів у Китаї.

ПІСЛЯ ДОВГИХ І ВАЖКИХ ПЕРЕГОВОРІВ Департамент торгівлі рішив, що три найбільші американські імпортери телевізійних апаратів: Сієрс, Монтґомері і Дж. С. Пенні мають заплатити 70 мільйонів долярів за імпорт телевізійних апаратів і частин по демпінґових цінах на збірну суму два більйони долярів.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДІЄҐО АСЕНСІО, один із 57-ох закладників, що їх схопили колюмбійські терористи 21-го лютого в домініканській амбасаді в Боготі, одержав спеціяльне відзначення від Уряду ЗСА за „прикладну хоробрість і силу духа" під час 61-денної облоги. Відзначення вручив амбасадорові Асенсіо у Державному департаменті виконуючий обов'язки державного секретаря Воррен Крістофер. Приймаючи цю почесть Дієґо заявив, що він не уважає себе „героєм" і не відчуватиме, що він є справді на волі „так довго як мої приятелі і співпрацівники перебувають в полоні в Теграні".

ВИСИЛКУ „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" УСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ „СВОБОДИ" ПРОДОВЖЕНО ДО КІНЦЯ ТРАВНЯ

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу інформує, що „автоматичну" висилку англомовного „Українського Тижневика" на адреси всіх передплатників „Свободи", яка мала бути припинена з кінцем квітня ц.р., продовжено ще на один місяць, себто до кінця травня ц.р. ГЕКомітет вирішив це продовження у відповідь на прохання і побажання ще багатьох тих передплатників „Свободи", які з різних причин не встигли своєчасно замовити і передплатити „Український Тижневик" у початково визначеному часі, себто до кінця квітня, і прохають про продовження висилки, бо не бажали б перерви в одержуванні тижневика. Так само виявляється, що деякі з передплатників щоденника не одержали окремого повідомлення в цій справі із відповідним формуляром на замовлення та зворотною адресою.

Продовжуючи висилку тижневика усім передплатникам щоденника на чотири тижні, ГЕКомітет УНСоюзу закликає до обов'язкового полагодження замовлення і передплати на тижневик протягом цього продовженого часу, бо починаючи з початком червня ц.р. „Український Тижневик" одержуватимуть уже тільки його передплатники.

Для вигоди тих, які бажають собі замовити цей тижневик, у кожному числі щоденника і тижневика протягом травня поміщуватиметься відповідний формуляр на це замовлення, який можна витяти та виповнити і разом з належною передплатою переслати до Адміністрації „Свободи".

ПРЕМ'ЄР ЯПОНІЇ ОҐІРА ПРИБУВ ДО ВАШІНҐТОНУ

Прем'єр Оґіра з дружиною і заступник державного секретаря ЗСА під час привітання на летовищі.

Вашінгтон. — Прем'єр-міністер японського уряду Масайоші Оґіра, прибув у серед, 30-го квітня ц.р., разом зі своєю дружиною і делеґацією до Вашінґтону на переговори з президентом Картером й іншими урядовими особами. На летовищі Ендрус, прем'єра привітав заступник державного секретаря Воррен М. Крістофер, який виконує тепер функцію державного секретаря у зв'язку з резиґнацією Сайруса Венса і ще не перебранням цього посту новим державним секретарем Едмундом С. Москі. Завданням прем'єра Японії є дещо злагіднити напруження, яке постало між ЗСА і Японією з приводу великого експорту малих японських авт до ЗСА і занепадом американської автової індустрії, що, очевидно, потягнуло за собою масове звільнення американських робітників з праці і збільшення безробіття у великих індустріяльних містах, як, наприклад, у Детройті, де стан безробіття зріс майже до 15 відсотків.

Події в Ірані і Афганістані будуть також темою розмови між обидвома політичними діячами ЗСА і Японії. Як відомо, Японія одна з перших підтримала заклик президента Картера про економічний бойкот Ірану з приводу в'язнення уже майже шість місяців американських закладників.

Оґіра розмовлятиме з лідерами Конґресу на тему інвестиції японських капіталів в розбудову двох великих фабрик авт в Америці на що у принципі вже дали свою згоду ЗСА. Дві великі японські компанії Ніссан і Гонда вже проголосили свої пляни відносно будови, викликаючи серед американського робітництва і керівництва бодай трьох великих автових компаній протести. Масаґіра Наіто, речник японського міністерства для закордонної торгівлі заявив офіційним речникам ЗСА, що вневдовзі прибуде до Америки більша японська торговельна місія для обговорення деталів торговельної виміни між ЗСА і Японією.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗАПОВІДАЄ „ОБМЕЖЕНУ" УЧАСТЬ У КАМПАНІЇ

Вашінгтон. — Президент Джіммі Картер рішив у середу, 30-го квітня, вийти з ізоляції, що її він сам на себе наложив з уваги на кризи в Ірані й Афганістані та включитись більш активно у передвиборчу кампанію.

Як відомо, ще 4-го грудня минулого року президент Картер, проголошуючи офіційно свою кандидатуру на становище президента ЗСА, заявив, що з уваги на дуже критичну ситуацію на Близькому Сході він не зможе подорожувати по країні та встрявати у дебати з іншими кандидатами. Ці функції досі виконувала його дружина Розалин, віцпрезидент Волтер Мондейл та інші члени Уряду і чільні діячі Демократичної партії. Тепер він уважає, що кризові ситуації „є під контролею", що дозволяє йому „піти до народу" в рамках передвиборчої кампанії. Дорадники президента Картера вже раніше намовляли його вийти з „Городу рож" і включитись більш активно в кампанію за здобуття делегатів у стейтових правиборах, особливо після того, як опити почали виказувати спадок у його популярності серед населення, а його противник сен. Едвард Кеннеді здобув перемоги у правиборах Ню Йорку, Мічіґену і Пенсильванії.

Рішення президента Картера привітали його суперники, зокрема сен. Кеннеді, який кількакратно вимагав від Президента безпосередньої конфронтації у формі дебат над специфічними проблемами передусім у ділянці внутрішньої політики, беручи до уваги поганий економічний стан країни, зростаючу інфляцію і рецесію. Однак сен. Кеннеді уважає, що рішення президента Картера „політично мотивоване" з уваги на програні у правиборах. Всетаки він привітав це рішення, як і заяву Президента, що він візьме участь у дебатах з кандидатом Республіканської партії, очевидно, якщо він здобуде номінацію Демократичної партії.

Дальший спадок економічних показників

Вашінгтон, Д.К. — Урядові показники господарського життя ЗСА за місяць березень виказали спадок на 2,6 процента. Є це одна з найвищих дотепер цифер спадку, яка вказує на поглиблення і приспішення процесів господарського застою. Хоч показники за місяць березень такі, що з них можна передбачувати поважнішу, як дотепер сподівалися, рецесію, одначе експерти погоджуються в тому, що це передчасно робити остаточні висновки й передбачування.

Починаючи з липня минулого року, за вийнятком одного місяця, всі інші виказали спадок. Одначе спа-

(Закінчення на стор. 4)

ҐРАДУАЦІЯ ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Джерзі Сити, Н. Дж. — З Шкільної Ради УККА інформують, що в суботу, 7-го червня ц.р., тут в Українському Народному Домі відбудеться величава спільна ґрадуація і матуральний баль шкіл українознавства Нюйоркської Метрополії, у якій візьмуть участь школи Бавнд Бруку, Йонкерсу, Ню арку, Ню Йорку („Самопоміч"), Ню Йорку (СУМА) і Пассейку. Після ґрадуації відбудеться забава при звуках оркестри „Червона Калина", і під аранжеруванням п-ні Роми Прийми-Богачевської. Молоді і громадянству дуже раді.

УЗБРОЄНІ АРАБИ ЗАХОПИЛИ ІРАНСЬКУ АМБАСАДУ В ЛОНДОНІ

Лондон. — У середу в Лондоні трьох узброєних людей, правдоподібно іранці, захопили приміщення іранської амбасади в Лондоні, разом з працівниками амбасади в числі коло двадцять осіб. Між захопленими знаходиться також англійський поліцист, який саме в часі нападу — год. 11:30 перед полуднем-сповняв там охоронну службу.

Представник амбасади, якого поліція телефонічно запитала про положення в середині захопленого приміщення, заявив, що „покищо ще нікого не потрактовано занадто погано, але положення вийнятково важке." Один з напасників зажадав від поліції лікаря для опіки над раненим, якого прострілили напасники під час захоплювання приміщення амбасади. Крім автоматичної пальної зброї, що вони вживали при захопленні амбасади, вони мають також ґранати і інші вибухові матеріяли, якими погрожують зірвати будинок разом з людьми в ньому, якщо іранський уряд не виконає їхніх вимог.

Напасники вимагають негайного звільнення 91 політичних в'язнів, які знаходяться в іранських тюрмах. Ці в'язні — це араби, мабуть, з Кузістану, тієї частини Ірану, яка заселена арабським населенням, що домагається автономії, а навіть його радикальна частина відокремлення від Ірану. Кузістан, що його тепер араби називають Арабістаном, межує з Іраком і власне на його терені найбільше проявляється діяльність різних арабських ворожих до Ірану угрупувань, а головно таких, що тісно співпрацюють з теперішнім режимом в Іраку. На терені Кузістану мають місце сутички прикордонних військ, а крім цього саме тут останньо відбулися криваві заворушення населення проти іранської поліції, війська і взагалі влади. Як відомо, хоч іранці є магометанами, але расово вони належать до кавказців. В Кузістані знаходяться нафтові поля Ірану.

Один з напасників у телефонічній розмові з репортером ББС — Британської Радіової Компанії — заявив „ми боремося за справедливість і автономію для Арабістану ...ми проти всякого іранського лідера, що не хоче нам дати належних нам прав". Крім звільнення 91 в'язнів напасники вимагають для себе літака до покищо невідомого місця призначення.

Серйозність ситуації посилює факт, що напасники для сповнення їхніх вимог встановили дуже короткий реченець, після упливу якого вони погрожують зірванням будинку.

Хоча загально світ вичікує, що принесе дальший розвиток подій, то представник американського Уряду, Гаддінґ Картер, в імені уряду заявив: „Очевидно, що успіх однієї терористичної групи, викликує наслідування іншими". Іранський уряд мусів був сподіватися таких відгомонів на захоплення американської амбасади і 50 закладників іранськими терористами в порозумінні з урядовими чинниками. Все ж таки представник американського уряду підкреслив, що терор немає місця в міжнародних стосунках і засудив акцію на іранську амбасаду в Лондоні.

Іранська спекуляція нафтою не має успіху

Амстердам. — Тут в осередку вільної торгівлі нафтовою ропою і нафтовими продуктами великою журбою було, як покрити недобір, викликаний постійним зменшуванням іранської продукції, яка сягала колись шість мільйонів барилок денно, опісля, з приходом до влади ісламських екстремістів, постійно падала, аж дійшла до цифри коло півтора мільйонів барилок денно. Останньо керівники іранської нафтової продукції поставили ціну 35 дол. за одну барилку навіть для тих відборців, які мали раніші контракти на нижчі ціни. Ціни на ропу такої якости, як іранська, хитаються нижче 30 дол. на світових ринках.

Підвишка ціни на іранську ропу вдарила в першу чергу по японських відборцях, які купують її понад одну третину. Арбітральне піднесення ціни до неоправданої ніякими господарськими і ринковими мотивами висоти з одного боку, а з другого обильність нафти і нафтових продуктів на світовому ринку, а до того ще згода більших продуцентів піднести значно продукцію з огляду на відставання іранської, дали змогу японцям узагалі відмовитися від купна іранської нафти. Японці вимагають повороту до попередніх, контрактами домовлених цін.

На місце іранських доставців ропи для Японії зголосився Кувейт, який запропонував додаткову кількість для Японії, застерігаючи собі премію на цій підвишці продукції 5 дол за барилку, що дає ціну 25,50 за барилку, так само Ірак запропонував збільшити постачання, якщо йому відборці дадуть якусь премію. Іракська ціна, разом з премією виносить 28 дол. за барилку. Таким чином інші ісламські продуценти радо виповняють прогалину в постачанні, витворену іранськими перебоями.

Ціна на вільному ринку, тобто поза всякими контрактами, а тільки на одноразову продажу декілька долярів вища і під сучасну пору на вільному ринку є така надмірна продажа, а за малий попит, що вільний ринок майже завмер, очевидно тимчасово.

Фльотилія човнів з втікачами вирушила з Куби після бурі

Кі Вест, Фла. — Велика фльотилія рибальських і спортових човнів з втікачами вирушила з Куби у напрямку Фльориди у вівторок, 29-го квітня, після того, як втихла буря, яка раніше розбила кілька човнів на водах Фльоридської протоки. Згідно з повідомленням офіційної радіостанції в Гавані, в кубинському порті Марієль перебуває 1,737 малих човнів, які готові відплисти з втікачами, якщо на це дозволить погода.

Досі до Фльориди прибуло біля 3,500 втікачів, але стейтові власті передбачують, що в рамках цього новогоісходу з Куби може приїхати біля чверть мільйона осіб, створюючи серйозні проблеми економічного порядку. На це вказує той факт, що малі човни постійно відпливають з Фльориди до Куби з метою вивезти звідтіль якнайбільше число втікачів. Деякі кубинські американці, яких на Фльориді є біля пів мільйона, почали навіть винаймати малі літаки, але комуністичний диктатор Фідель Кастро заборонив їм летіти в Гавану доки з Марієлю не відпливуть всі кораблі.

Губернатор Фльориди Боб Ґреґем звернувся з проханням до Уряду ЗСА негай-

(Закінчення на стор. 3)

КОРОТКІ ВІСТІ

У світі

ІРАНСЬКИЙ УРЯД ВІДІБРАВ ДОЗВІЛ НА ПОБУТ американському репортерові в телевізійній компанії Рикові Дейвісові. Причиною цього мав би бути пресовий звіт Р. Дейвіса про смерть іранського студента в ЗСА тіло якого перевезено до Теграну і похоронено, як „мученика". Реченець виїзду з Ірану назначено „як найскорше".

У ВИСЛІДІ НОВОГО ЗБРОЙНОГО ЗУДАРУ МІЖ баскськими самостійниками і еспанською поліцією недалеко прикордонного з Францією міста Сан Себастіяну загинув один баск і один поліцист. Інші ранені, але їх число невідоме.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОЧИНАЄ ПОВЕРТАТИ землю тим власникам, яким її сконфісковано зр[illegible] після революції 1975. В часі революційної розрухи у великій мірі за підшептами комуністичної пропаґанди, а то й руками комуністичних аґітаторів, в багатьох околицях повідбирано землю заможнішим селянам і передано її на користування іншим. Наслідком того катастрофально впала сільсько-господарська продукція. Аграрний закон 1977, який мав урегулювати ці проблеми, виявився в багатьох випадках непрактичним і контроверсійним.

„ПОЛІТІКА" ОФІЦІОЗ ЮҐОСЛАВСЬКОЇ комуністичної партії, заповів новий великий політичний судовий процес в Юґославії. Згідно з інформацією „Політики", на лаві обвинувачених має бути „група коло 50 осіб", яким закидають писання, друк і поширювання протиурядових брошур, листівок, тощо. Обвинувачені рекрутуються з албанської меншости в Юґославії, яка нараховує коло мільйона осіб та яка пропаґує відлучення від Юґославії, а прилучення до Альбанії.

ПРЕМ'ЄР ІЗРАЇЛЮ МЕНАХЕМ БЕҐІН ЗАЯВИВ офіційно, що його уряд ніколи не погодиться вести будь-які пертрактації з Палестинською Визвольною Організацією, бо вона змагає до знищення Ізраїлю. А коли б вона задеклярувала зміну того становища, то ізраїльський уряд не повірить у це.

ФРАНЦУЗЬКІ ЖИДИ В МАСОВИХ ВИСТУПАХ заявили, що відтепер вони будуть активніше протиставлятися проарабській політиці французького уряду.

БАНКИ ЗНИЖУЮТЬ СВОЮ ПРОЦЕНТОВУ СТОПУ наслідком подешевіння гроша та заповідають дальше обниження опроцентування. Морґан Ґаранті Траст і Бенкерс Траст обнизили процентову стопу на цілий один пункт з 19,5 на 18,5%. Ті банки, що не пішли їхнім слідом, подають за причину непевність на фінансовому ринку. Інші заповідають ще дальшу знижку.

ДАЛЬШИЙ ЗРІСТ ПРОДУКЦІЇ Й ЕКСПОРТУ японських авт. В березні експорт японських авт зріс на 34,9% у порівнянні з березнем минулого року. Це дало експорт у сумі 527,972 одиниць, а в річному відношенні це буде коло п'яти мільйонів.

МОСКВА ЗАКЛИКАЄ...

Москва. — Центральний Комітет Комуністичної партії Совєтського Союзу й цього року, які вже багатьох попередніх, з 1-го травня, що називається „Днем міжнародної солідарности трудящих у боротьбі проти імперіялізму, за мир, демократію і соціялізм", проголосив свої програмові гасла, які говорять самі за себе.

Усіх цих закликів є 75, але крім цих, що висловлюють відомі втерті уже заклики, на тему — „ударної праці" до прошарків різних професіоналістів, чи заклику до молоді, щоб вона була „активним борцем за комунізм", є ще інші, які віддзеркалюють чим „дише", і до чого сьогодні змагає Москва. Заклики говорять самі за себе. Вони такі:

„Братерський привіт героїчному в'єтнамському народові"!, „Братерський привіт мужньому ляоському народові"!, „Братерський привіт камбоджському народові, який будує незалежну, вільну, народну Камбоджу"!, „Братерський привіт афганському народові, який мужньо захищає завоювання квітневої революції"!, „Гарячий привіт іранському народові, який рішуче виступає проти імперіялістичного втручання"!, „Гарячий привіт народам Африки, які борються проти імперіялізму, за повне визволення континенту від колоніялізму і расизму, за свободу, незалежність і соціяльний прогрес"!, „Гарячий привіт народові Зімбабве, який завоював незалежність"!, „Гарячий привіт народам Латинської Америки, які борються проти реакції і фашизму, за демократичний розвиток своїх країн"!, „Гарячий привіт героїчному нікарагському народові"!, „Свободу в'язням імперіялізму і реакції"!, „Народи европейських країн! Борітеся проти розміщення в Західній Европі нової американської ракетно-ядерної зброї, за мир, безпеку і співробітництво"!, „Гарячий привіт великому індійському народові! Хай розвивається і міцніє дружба і співробітництво між Радянським Союзом і Індією"!, „Народи азійтських країн! Борітеся за зміцнення миру, співробітництво і добросусідські відносини, за гарантування безпеки в Азії"! І в кінці заклик — до всіх у світі... „вперед до перемоги комунізму"!

Західні дипломати заповіли бойкот першотравневої паради в Москві

Москва. — Непередодні звичайних тут уже першотравневих парад, ряд західніх амабасад подав відома, що їхні чолові дипломатичні представники, себто амбасадори, цього року не візьмуть участи в тих парадах, демонструючи в цей спосіб невдоволення їхніх урядів совєтською аґресією на Афганістан. Демонстраційний бойкот першотравневої паради в Москві заповіли британська, голляндська, австралійська і португальська амбасада, інформуючи, що в тій параді не братимуть цього року участи їхні амбасадори, а тільки другорядні дипломатичні представники. Американська амбасада взагалі збойкотує ту параду, бо амбасадор Томас Ватсон перебуває тепер на консультації у Вашінґтоні, його заступник не візьме участи в параді. Тільки з французької амбасади повідомлено, що амбасадор Франції буде під час паради приявний на визначеному для дипломатів місці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Політична культура

Коли грянула вістка про невдачу військової спроби визволити 53-ох американських закладників у Тегрaні, то хтось міг би подумати, що противники президента Картера використовують ту подію для посилення кампанії проти нього, тим паче, що він заявив, що переймає на себе повну відповідальність за невдачну експедицію. Адже так звичайно буває: коли якась дія закінчиться успіхом, то її автора прославляють, а коли є невдача, то невдачника лають. Однак, у цьому випадку сталося цілком інакше. Республіканський сенатор Роберт Дол, який у ході виборчої кампанії зрікся своєї кандидатури в користь Роналда Реґена, заявив, що він певний, що Реґен, головний республіканський кандидат, проголосить заклик до всього американського політичного світу, щоби протягом двох тижнів взагалі мовчати про Іран. Голова вашінґтонського Бюра популярного нюйоркського щоденника „Дейлі Нюз" Джеймс Віґґерт, стверджує у своєму коментарі, що у конґресових колах панує настрій смутку, а не гніву. З опитів, що їх негайно перевів названий щоденник, виходить, що загал американського суспільства не таврує президента Картера, бо признає, що Президент, всупереч закидам, що він „нічого не робить" у справі закладників, таки приготовляв відважну, на велику міру закроєну військову рятункову дію для звільнення силою закладників, а що та місія не пощастила, то це вже не була вина Президента. І так думає величезна американського суспільства. Як звичайно діється, що після кожної великої події Білий Дім засипаний телефонами й депешами, так і тепер протягом найперших 24 годин після проголошення першої вістки про невдачу тієї рятункової місії, із 840 телефонічних заяв 83 відсотки були прихильні для Президента з висловами співчуття та солідарности, — і так само на 725 депеш 69 відсотків були прихильними для Президента.

Подібним був відгук у відповідальних колах держав Західньої Европи. Заступник британського міністра закордонних справ сер Ієн Джілмор заявив у Палаті Громад: „Я не засуджую тієї (американської) акції. Тепер є час для союзників триматися один одного, а не один одного критикувати". Знову ж норвезький прем'єр Оскар Нордлі заявив: „Я цілком розумію американську акцію. Вона була наставлена на визволення закладників і трудно вимагати, щоби американський уряд сидів пасивно і позволяв на безконечну облогу своєї амбасади в Тегрaні"...

Всі ці голоси є виявом правдивої політичної культури. Політична культура вимагає, щоби в хвилині національного нещастя зберігати одностайний фронт і спільно, сукупно турботливо шукати виходу із прикрої ситуації, створеної без власної вини. А коли й була десь якась вина — то треба на майбутній час відкласти ствердження, хто і що спричинило невдачу, а не негайно шукати винуватців. Політична культура вимагає, щоби в усіх загальнонаціональних, загальногромадських справах дошукуватися в першу чергу позитивів, а не неґативів. Треба в пошані схилити голову перед тією матір'ю одного з вісьмох вояків, які у тій невдачній акції згинули в іранській пустелі, яка крізь сльози заявила: „Я горда за свого сина, що він сам зголосився до тієї небезпечної виправи, ні до кого не маю найменшого жалю і єдине моє завдання — зберігати в родині пієтизм до цього мого геройського сина".

Так думають і так діють громадяни і громадянки державної нації, яка має глибоко вкорінене почуття того державницького патріотизму, що його імперативом є — єдність. Єдність у радості і єдність у смутку. Такий конструктивний державницький патріотизм забороняє використовувати нещастя, яке сталося, для внутрішньої міжпартійної боротьби, для будь-яких внутрішніх розрахунків. Американське суспільство грішить численними недоліками, включно з демагогією і погонею за сенсаціями та безскрупульною суперницькою боротьбою. Але водночас бачимо такі прояви політичної культури, як ось тепер. І коли ми, вільні українці, розсіяні у діяспорі, придивляємося отим прикметам і хибам чужомовних народів, серед яких ми поселились з волі Всевишнього, то вчімося політичної культури з цього найновішого останнього випадку. — як гідно, чесно, правильно, як достойно поставилося американське громадянство до свого Президента в хвилині великої спільної трагедії.

Марія Барагура

УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ НА ПОСЕЛЕННЯХ

(1)

I

Рішенням Президії III СКВУ, в межах проголошенного ОН Міжнародного Року Дитини (МРД), встановлено 1979 рік Українським Роком Дитини (УРД), який продовжено тепер на 1980 рік. Організацію і практичне проведення УРД доручено СФУЖО, яка покликала для цієї мети світову Комісію УРД. Акція цієї Комісії ведеться під гаслом „Дитина — скарб народу!", яке розчленовано на три основні теми — дружби (Будьмо друзями!"), моральної і матеріяльної допомоги родині й дитині („Дитина в потребі") та освітньої („Кожна дитина вивчає рідну мову!")

Коли програма МРД на перший плян ставить і підкреслює радше юридично-конституційні, соціо-економічні, санітарно-гігієнічні, товарисько-розвагові потреби, права і привілеї дитини, то програма УРД, не втрачаючи з уваги згаданих програмових намічень МРД, сильно акцентує передусім плекання духово-моральних, виховних, навчально-освітніх і національних елементів. Йдеться про збереження морального й інтелектуального здоров'я української дитини та вирощення її в свідомості приналежности до української національної спільноти, як активного члена народу й Церкви.

Однією з найважливіших признак цієї приналежности до української спільноти є знання української мови, яка дає її членам ключ до пізнавання рідної історії, культури, традиції, наслідця і розуміння обов'язку продовжувати ці надбання минулого почерез теперішнє у майбутнє.

У тому відношенні акція УРД нав'язує до „Декларації Прав Дитини", схваленої ОН в листопаді 1959 p., де, між іншим, сказано: „Дитина від народження є управнена до свого імени і до приналежности до своєї національности". Теперішній МРД є органічним продовженням і практичним здійсненням згаданої „Декларації"...

Це підкреслення ваги національної свідомости й почуття приналежности до української національної спільноти умотивоване загрозливим станом, в якому знайшлася наша національна група на поселеннях. Це — поступовий процес асиміляції й денаціоналізації, першим проявом якого є незнання української мови. Рідна мова є тільки предметом навчання, але розговірною мовою української дитини стала мова країн поселення — англійська, німецька, португальська, еспанська. Тому і рятування національної субстанції в країнах вільного світу поставлено першим завданням програми дії Комісії УРД.

На жаль, важливість рятування національної субстанції в самому корені, молодому поколінні втрачають з ока навіть наші центральні установи. Здвигаємо будівлю нашого національного життя не від підвалин, а від дахів і стін. Занедбуємо дітей, молодь, ці життьові кільця в ланцюгу національного життя. Будуємо і купуємо національні доми, церкви, засновуємо установи, університетські катедри, музеї, бібліотеки, архіви, ґалерії, але не застановляємося над тим, хто в майбутньому буде ними користуватися. Один із спостерігачів цього загрозливого процесу і неправильного ходу життя нашої національної спільноти ставить питання: „Чи українська дитина матиме сьогодні нагоду вивчати українську мову в українській школі? Чи матиме до розпорядження українські книжки? Чи буде вона спроможна передплатити, не згадуючи вже читати, український дитячий журнал".

У зв'язку з тим КУРД ставить у програму своєї діяльности основування і ведення садків, світличок, дошкіль, шкіл, українознавчих курсів, гуртків книголюбів, закладання домашніх, шкільних і організаційних бібліотек, організування дискусійних освітніх клюбів тощо. Про слушність такої настанови хай засвідчить факт, що секретар соціяльної забезпеки провінції Онтеріо Марґарет Бирч у 5-ій точці рамової програми здійснення акції МРД пропонує: „Читати дітям книжки, написані рідною мовою, купувати й обдаровувати дітей рідними книжками і журналами.

У цій статті обговорений один із найважливіших — хоч і не єдиний — засобів навчання дитини рідної літературної мови і збереження дитини для рідної нації та вирощення її на вартісного члена рідної та вселюдської спільноти. Цим засобом є друковане мистецьке слово.

Завдання дитячої преси є різні від завдань преси для дорослих. Коли преса для дорослих має на меті інформувати читачів, аналізувати події, коментувати їх, формувати публічну опінію, а щойно в дальшому пляні навчати і розважати читачів, то завданням дитячої преси, яка в більшості має форму журналів (поруч стінних газеток, одноднівок, бюлетенів) є передусім виховувати, навчати, формувати характер і особовість за допомогою різновидного словесного матеріялу, ілюстрації, музичної композиції, виховних ігор, розваг, загадок чи інших засобів, доступних журналові.

(Продовження буде)

Зиновій Квіт

ДВОМОВНЕ НАВЧАННЯ — НАШ РЯТУНОК

Прислухуючись розмовам наших дітей і молоді, чуємо, на жаль, що вони майже всі уживають між собою англійську мову. А коли дехто зі старших нав'язує розмову з молоддю, то або почує покалічену українську мову, або мовчання з підозрілою усмішкою і натяком на нерозуміння української мови чи нехіть нею висловлюютися із-за браку її знання. Рідко можна почути, щоб молода українська людина говорила поправною українською мовою.

Де шукати причини такого стану? Дотепер багато було відповідей. Одні кажуть, що це вина батьків, що не вчать і не говорять до своїх дітей рідною мовою.. У цьому є мала частина правди. Дехто каже, що це тому, що в церкві ввели англійську мову — діти беруть злий приклад і відрікаються своєї мови. І в цьому є частина правди. Інші твердять, що наше перебування в англомовному середовищі впливає так, що діти послуговуються англійською мовою. І тут є частина правди. Ще можна навести деякі факти, але й вони не дадуть повної відповіді.

Пригадаймо собі цей час, коли тільки приїхали нові еміґранти до Америки зі своїми малими дітьми чи за кілька років привели нових нащадків. Тоді всі щебетали рідною мовою. Діти пішли в школу зі знанням лише української мови. За кілька місяців почали поборювати мовні труднощі і навіть вибиватися на першунів у школах. Поминаючи деякі неприємні інциденти деяких шовіністично наставлених учителів у публічних і католицьких школах (навіть українських), наша молодь почала давати собі раду з навчанням.

Але тут можна було запримітити, що з кожним вищим роком у школі наші діти почали затрачати свою мову. Де у родині було двоє чи більше дітей, можна було завважити, що вони між собою спілкуються чужою мовою. Не всі батьки, організації чи навіть церкви знали, як цьому зарадити.

Коли молодь уже виросла і пішла, як кажуть, „на своє" — всі побачили трагедію відходу нашої молоді від свого середовища — мішані подружжя, заник своєї мови, культури, порожні місця по церквах і на наших імпрезах. А молоді в нас багато. Виглядало так, що наче хтось її до себе почав тягнути.

Головна причина цього відчуження саме в едукаційній системі цієї країни, яка покищо одномовна. І доки ця система не буде змінена на двомовну — ми призначені на загибель.

Які існують можливості, щоб це змінити? Можливості є великі. Вони у великій мірі є у нашому „сні на волі", вигоді, лінивстві, зматеріялізованості, байдужості і також слабій національній свідомості.

Чи на таку боротьбу за двомовне навчання лише ми, українці, є наражені? Ні! Ми, здається, чи не останні.

Американський уряд видає мільйони долярів на двомовне навчання. Існує багато професійних організацій, які займаються виключно двомовним навчанням по школах. Для прикладу: National Association for Bilingual Education" (NABE). Найбільше користають із цього еспаномовні громадяни ЗСА.

А коли поглянемо до Канади, то там вже осінню починають сьомий рік двомовного навчання, де діти, які зовсім не знали своєї мови, гарно нею розмовляють і з кожним роком поліпшують її, не втрачаючи при цьому знання англійської мови, якою навчаються половину предметів. Практика і досліди в Канаді виказали, що діти двомовних шкіл пересічно стоять на десять точок вище від одномовних.

Насувається питання: Чому ж цього не зробити тут у ЗСА? Так, це конечно зробити і то вже!

В першій мірі треба прочистити свою власну хату. Ми маємо ряд українських католицьких шкіл. Звідси найкраще зачинати. З метрополії повинно прийти розпорядження до всіх шкіл перейти на двомовне навчання, починаючи від садочка, першої і другої кляс. Треба також скликати учительські конференції і нараджуватись як це спільно найкраще переводити. В половині червня відбудеться учительський семінар у Філядельфії, який дасть вказівки і практичні поради як переводити двомовне навчання.

Перехід на двомовне навчання, тобто — половину предметів в українській, а половину в англійській мовах — не легке. Треба починати з найнижчих кляс і збільшувати на одну клясу з кожним роком. За той час учителі вищих кляс будуть мати більше часу, щоб підготовитись до нового завдання. Є вже багато спеціялістів двомовного навчання і їх можна використати, організуючи семінари. А що найважливіше, до цієї справи ми всі мусимо дуже поважно і рішучо поставитись.

Дехто може сказати, що це по наших парафіяльних школах не пощастить, бо в деяких клясах чи навіть школах є більше неукраїнських дітей. Відповідь на це могли б дати неукраїнські батьки у прикатедральній школі у Філядельфії, які на першому засіданні комітету батьків і учителів (PTA) були згідні, щоб їхні діти

(Закінгення на стор. 4)

Володимир Мацьків

МУЗЕЇ ТА ЇХНЯ РОЛЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ

Живучи у більших містах вільного світу, ми часто маємо змогу оглядати величаві музеї, що звичайно знаходяться у центрах тих міст та подивляти велику кількість нагромаджених матеріялів. Там бачимо пам'ятки, які вказують на історичний розвиток народу чи держави, експонати окремих періодів історії даного народу, його культуру та шляхи її розвитку. Там можна познайомитися з усим цим, що даний нарід чи держава змогли створити на протязі свого існування.

У музеях зберігаються такі докази, яких опрокинути ані заперечити ніяк не можна, бо вони промовляють своєю переконливою мовою і такими арґументами, яких заперечити, чи інакше зрозуміти не можна.

Тому й не диво, що музеї втішаються великою опікою державних та громадських чинників та не меншим зацікавленняцм усіх громадян, а тим самим є одним з дуже важливих і незаступимих виховних чинників.

Та так складається, що лиха доля вигнала нас з рідної землі і ми опинилися серед чужих народів, які нас мало або взагалі не знають і не все хочуть знати. Наші діти і наша молодь виставлені на дуже сильний вплив чужого оточення, чужої школи, чужого середовища і тому не дивно, що ці чинники не остаються без впливу. Наше культурне та громадське життя, в порівнянні до того, що нас оточує, не все може з ним рівнятись, а деколи виглядає досить слабе та немічне і його вплив на нашу молодь не завжди всилі перебороти впливи чужих.

Щоб допомогти нашим молодим поколінням виховатися у нашому рідному, національному дусі, що хоронив би їх їх від затрати того первня душі, що його одержало це покоління від своїх предків, треба таких допомогових чинників, які діяли б сильно й переконливо на молоде покоління. Одним з таких чинників є свій рідний національний музей. Вплив такого музею у національному вихованні можна б порівняти з впливом Церкви у релігійному вихованні.

Тому й не диво, що в новіших часах чуємо щораз частіше голоси за заклики про потребу організування та належний розвиток музеїв.

Вправді наш український нарід створив вже поза рідною землею кілька невеликих, але дуже вартісних музеїв, що є в Стемфорді, Баунд Бруку, Чікаґо, Клівленді, Вінніпеґу, Ню Йорку, Римі, але не всі наші діти і молодь можуть з них користати. Ми не бачимо якоїсь більшої акції, щоб приєднувати молодих глядачів до цих музеїв. А це велика шкода.

У добре влаштованому музеї молодь могла б побачити пам'ятки з нашої минувшини, чи якісь інші важливі докази нашої тисячолітньої культури, наше мистецтво і т. п. і це все нівечило б ті впливи, що їх втискає в душі наших дітей чуже середовище і чужа школа.

Музейні експонати — це незвичайно переконливі арґументи, яким не можна не вірити і яких не можна опрокинути, чи зле зрозуміти.

Тому треба старатись, щоб наші українські музеї були в усіх більших скупченнях нашої спільноти, а головно у Філядельфії та деяких інших більших містах. Маємо на думці, що експонати та матеріяли до тих наших музеїв можна б зібрати, якщо б усі наші люди вміли і хотіли зрозуміти ролю та значення таких установ. Знаємо що чимало таких матеріялів марнується і це є великою шкодою.

Цих кілька думок даємо під розгляд нашим провідним і відповідальним чинникам, щоб вони допомогли нашим батькам і педагогам вдержати наше молоде покоління при українському народі, щоб допомогли створити в нього свідомість свого походження, а також, щоб спрямували його до активної творчости у збереженні нашого „Я" усіх майбутніх поколінь нашої спільноти, яка знайшлася поза межами рідної землі. Такі установи, як відповідно влаштовані музеї — будуть також важливим і переконливим чинником у боротьбі з нашим ворогом, що докладає усіх сил, щоб зліквідувати наш нарід.

Віцепрем'єр Денґ приготовляє зміну

Денґ Шіяопінґ віцепрем'єр червоного Китаю і архитект великої зміни, яка саме тепер наступає в тій країні, приспішено приготовляє персональну зміну — подають інформаційні аґентства з Китаю, що потверджують потягнення з боку китайського уряду і особисто з боку Денґа. Навчені критичним положенням після смерти Мао, коли не стало державного проводу і тільки велике вміння, терпеливість та щасливий збіг обставин дали змогу опанувати кризу, тепереішні керівні чинники Китаю, не хочуть ще раз повторити ту саму помилку.

Віцепрем'єр Денґ скінчив 76 років і хоч почувається він ще вповні сил, на всякий випадок підбирає групу людей, яка могла б вести державні справи в тому напрямі, який він започаткував. Серед запропонованих ним і затверджених цілим кабінетом міністрів є Згао Зіянг, заступник прем'єр-міністра, який вже починає перебирати деякі відомства, що дотепер належали Денґові. Крім високого керівного посту в уряді Згао Зіянґ, який став у вересні минулого року членом Політбюра, тепер введений до постійного керівного органу Політбюра та Постійного Комітету Політбюра та на ділі веде всі справи і за них відповідає. Як і Денґ Згао є марксистом, який підходить праґматично до розв'язки конкретних завдань.

Останніми днями Денґ всю увагу присвятив винятково важливій для Китаю справі, а саме відвідинам в Китаю генерального секретаря Комуністичної Партії Італії, Енріко Берлінґуера. Вислід розмов з Берлінґуером матиме згідно зі згідною опінією усіх експертів цієї справи не лише велике значення для Китаю, але взагалі для дальшого розвитку комуністичних партій в Европі і поза нею. Коли б Берлінґуер дефінитивно пірвав з Москвою і ввійшов з італійською комуністичною партією в те коло міжнародного комунізму, до якого належить Китай, Югославія і деякі менші партії в світі, тоді щойно почалася б фаза справжньої боротьби з московським диктатором і домінацією комуністичного руху в світі, як кажуть експерти.

М. Верва

СПІВАЙТЕ, АЛЕ Й ПІЗНАВАЙТЕ УКРАЇНСЬКУ ПІСНЮ

За місяць два прийде літня пора і в наших відпочинкових оселях дитячих та юнацьких таборах залунають українські пісні. Звичайно, молодь співаючи різні пісні, не призадумується, хто є авторами і композиторами цих пісень. Не застановляється вона й над тим, чи ця пісня, що вона її тепер співає, ориґінальна, чи може має інші варіянти, наверствування, чи навіть пофальшовання.

Відомо, що багато українських пісень через затрату прізвищ їхніх авторів і композиторів стали народними піснями. Відомо також, що багато українських пісень з різними перерібками присвоїли собі інші народи, але й відомо, що комуно-московський окупаційний режим в Україні постійно слідкує за тим, щоб в українських піснях не пробивався український національно визвольний дух, щоб не виявлялася психіка, українська вдача, а навіть українська любов, українська надія і українська любов. Коли така українська пісня появвиться, що демонструє українську відрубність від російського народу, совєтський уряд, при допомозі своїх платних поетів і композиторів скомпонує її так, що вона стане піснею розваговою, чи піснею „частушкою".

Можна б подати багато прикладів про те, як поети і композитори в Україні з наказу уряду „перелицювали" різні пісні на совєтський лад, або й зовсім пофальшували тексти, але широка це тема. Та як яскравий приклад совєтського фальшування пісень я подам дуже популярну в Україні і в країнах поселення української спільноти пісню „Марічка".

Цю пісню, як пишуть мені з України мої приятелі, створила українська молодь у Сибірі, що опинилася за дротами комуно-московських таборів. Своїм змістом і мелодією ця пісня так сподобалася усім, а зокрема молоді, що вона скоро поширилася по всіх концтаборах і по всій Україні.

Совєтський уряд був не всилі стримати популярности пісні і тому він заанґажував Михайла Ткача, щоб він узяв на себе авторство цієї пісні і так спрепарував її текст, щоб вона стала „совєтським романсом".

Михайло Ткач пропустив цілі стрічки, неприхильні для совєтського режиму і змінив деякі слова так, що з патріотичної пісні, що її співала молодь у концтаборах, вийшла любовна лірична пісня.

Музичну обробку до пісні, що її переробив Михайло Ткач, дав С. Сабадаш. При тому варто звернути увагу на те, що у поясненні редакційної колеґії у книжці „Пісні літературного походження (Київ „Наукова Думка" 1978, стор. 485) подано, що пісню „Марічка" записав у 1960 році Н. О. Бучко від студенток Ананьївського сільського технікуму на Одещині. Радянська пісня ст. 355. У пісеннику „На крилах пісні", що виданий 1966 р. в Києві, автором пісні є М. Ткач і композитор С. Сабадаш.

Метою фальшування совєтською владою тексту пісні, яка первісно називалася „Неспокійна річка" була дуже проста. Відтягнути увагу української молоді від вищих вартостей — родинного вогнища, дому батьків і України, а вказати на дівчину Марічку і її природну красу, якою захоплюються парубки.

Точний первісний текст, що прислано з України п. з. „Неспокійна річка" такий:

В'ється, наче змійка,
Неспокійна річка,
Тулиться близенько
До підніжжя гір.
А на тому боці,
Там моя Марічка,
Там моя Вкраїна
Туди лине зір.

Як з бараку вийду —
За дротами стану:
Виграє красою
Широчінь ріки,
Жаль у серці в'ється,
Як на річку гляну,

Втратив я свободу
На довгі роки.

Там мати і батько
Голодні бідують,
Мов шулік нанесло
Всюди москалів,
Там вони гуляють —
А я тут із жалю,
П'ястуки стискаю,
Не находжу слів.

Не питайте, хлопці,
Чом я одинокий,
Біля річки пізно
Мовчазний ходжу.
Там на тому боці
Загубив я спокій
І туди дороги
Я не знаходжу.

Та нехай сміється
Неспокійна річка —
Все одно на той бік
Дорогу знайду.
Чуєш, чи не чуєш,
Дорога Марічко —
Я на Україну
Стежку прокладу.

А тепер варто порівняти спрепарований текст, що його приготовив М. Ткач і він був надрукований в Києві в пісеннику „На крилах пісні" 1966 року. Він такий:

В'ється, наче змійка,
Неспокійна річка,
Тулиться близенько
До підніжжя гір;
А на тому боці —
Там живе Марічка,
В хаті, що сховалась
У зелений бір.

Як з кімнати вийде,
На порозі стане,
Аж блищить красою,
Широчінь ріки,
А як усміхнеться
Ще з-під лоба гляне
„Хоч скачи у воду!"
Кажуть парубки.

Не питайте, хлопці,
Чом я одинокий
Берегом так пізно
Мовчазний ходжу!
Там на тому боці
Загубив я спокій,
А туди дороги .
Я не знаходжу.

Та нехай сміється
Неспокійна річка,
Все одно на той бік
Я путі знайду.
Чуєш, чи не чуєш,
Чарівна Марічко!
Я до твого серця
Кладку прокладу.

Переглядаючи вже спрепарований текст пісні, що його приготовив М. Ткач, можна бачити редакційні зміни у пісні, що її надруковано в 1978 році у збірнику „Пісні літературного походження". У строфці, у якій 1966 року було сказано „Як з кімнати вийде" в тексті 1978 року сказано „А як з хати вийде". А далі слова „Аж блищить красою" поправлено „Аж блищить росою", слова „Берегом так пізно" змінено „З вечора до пізна". Поправлено слова „А туди дороги я не знаходжу" — „Та туди дорогу, мабуть, не знайду" І вкінці слова „Все одно на той бік я путі знайду" поправлено — „Я туди дорогу все одно знайду".

Які ще будуть зміни у пізніших совєтських збірниках пісень, не відомо, але цей один дуже яскравий приклад вказує на те, як совєтський уряд з платними піснеписцями не дає можливости вільно самвидавним пісням поширюватися серед широкого загалу українського народу, а в тому і серед загалу української молоді. Українській молоді у вільному світі варто не тільки співати українські пісні, що продістаються у грамофонних записах, але варто пізнавати справжніх авторів і композиторів цих пісень, а в тому і справжні первісні тексти цих пісень.

ПРИСВЯТА ГЕНЕРАЛОВІ РОМАНОВІ ШУХЕВИЧЕВІ— ЧУПРИНЦІ

Тридцять років тому, 5-го березня 1950 року, в Білогорщі біля Львова впав на полі слави в боротьбі з відвічним ворогом України — Москвою Головний Командир Української Повстанської Армії, голова Проводу ОУН на українських землях, голова Генерального Секретаріяту і генеральний секретар військових справ УГВР — сл. п. Роман Шухевич — ген. Тарас Чупринка — Тур — Р. Лозовський.

Роман Шухевич-Чупринка — найбільший воїн сучасної української історії — всі свої сили, все своє знання, все своє життя віддав на службу своєму народові, що цілого себе віддав українській визвольній справі. І загинув як головний командир першої лінії всеукраїнського бойового фронту.

З його ім'ям нерозривно і назавжди сплетена історія визвольно-революційної боротьби українського народу: УВО-ОУН-УПА-УГВР-АБН. Він — передовий борець, безпосередній співорганізатор і співтворець всієї боротьби та провідник, керманич, командир і творець найважчої й одночасно найславнішої доби цієї боротьби — доби невмирущої УПА. Ця доба ще не закінчена, вона ще триває і перейде до історії України як доба Тараса Чупринки.

Роман Шухевич-Чупринка поляг на полі бою, як полягли тисячі і тисячі знаних нам і незнаних воїнів, — вірнии присязі: здобудеш українську державу або згинеш у боротьбі за неї!

Але не згинула і ніколи не загине ідея, за яку він боровся, за яку бореться і буде боротися аж до остаточної перемоги весь український народ. Хоробрі воїни Чупринки продовжують бій на всіх відтинках фронту з непослабленим завзяттям, жертовністю і героїзмом:

„Із світлою пам'яттю про нього, задивлені в його геройську постать бійця і керівника визвольного фронту, наснажені відвагою, оптимізмом і революційністю, загартовані і досвідчені під його рукою, до кінця віддані ідеї визволення українського народу — ми відважно продовжуватимемо нашу визвольну боротьбу аж до повної нашої перемоги!"

Боротьба України з Москвою йде далі! — на рідній землі, в тюрмах, в концтаборах, на засланні й в усьому світі. Молоде українське покоління продовжує боротьбу своїх батьків.

Україна живе і бореться! Невгнута, нескорена, непереможна Україна!

Борімося і ми у всьому світі — аж до кінця, аж до перемоги!

Найкраще вшануємо пам'ять героїчно загинулого Головнокомандувача української визвольної боротьби тим, що присвятимо всі наші зусилля, всю нашу працю й усе наше життя справі визволення України. Не складемо зброї і не припинимо нашої боротьби доти, аж поки Україна буде вільною!

„Всі ви, що залишились на чужині, пам'ятайте, що весь український народ веде затяжну боротьбу за єдину священну ідею — українську державу!"

...Всі ваші сили, ваше знання, ваш труд віддати на службу Краєві і його боротьбі — це для вас наказ! Наказ, який передає вам український народ, що бореться, кривавиться і перемагає!

Тарас Чупринка
Головний Командир УПА"

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЄВІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІО— НАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ!

березня 1980 року.
Президія Світового Українського Визвольного Фронту

ЗВЕРНЕННЯ

В березні цього року проминуло 30 років, як у боротьбі з відвічним нашим ворогом — Москвою впав Головнокомандувач Воюючої України сл. п. Роман Шухевич-Тарас Чупринка.

З його смертю не припинилася визвольна боротьба українського народу. Змінилися лише форми, способи й засоби боротьби — прапори цієї боротьби взяло в свої дужі руки молоде українське покоління. Ті самі прапори і та сама ціль: українська самостійна незалежна держава. Боротьба України з Москвою йде дальше — на рідній землі, в тюрмах, в концтаборах, на засланнях і в усьому світі. Наперед тисячі незламних, невгнутих борців на різних місцях і відтинках національного життя народу борються і ставлять опір московському наступові.

Серед цих борців — син сл. п. Романа Шухевича, Юрій Шухевич, вірний ідеям свого великого батька, арештований ще 1948 року 15-літнім хлопцем, карається в московських тюрмах і концтаборах. 35 років — такий драконський присуд дали йому московські опричники.

Москва дальше й ще більше різними способами переслідує і гнобить український нарід — нищить його культуру, історичні й архівні пам'ятки, мову, релігію, намагаючись перетворити наш народ у совєтський, тобто — в московський. Передових борців народу саджає в тюрми і концтабори, висилає на далекі заслання, вбиває.

Але даремно! Український народ бореться й буде боротися доти, аж поки знов стане незалежним господарем на своїй власній землі у своїй незалежній державі.

Ми — кров від крови, кість від кости і дух від духа українського народу, різними способами й акціями допомагаємо йому в боротьбі. Організації Українського Визвольного Фронту в усьому світі, що діють під кличем „всі наші сили на допомогу Україні!", продовжують акцію допомоги й оборони України.

Закликаємо посилити і скріпити акцію України, видвигаючи домагання звільнити українських політичних в'язнів і зокрема в цьому році в'язня з найбільшим вироком (35 років!) Юрія Шухевича.

Кличемо до акції всі Організації Українського Визвольного Фронту в усьому світі й особливо нашу молодь і всі українські організації.

Всі на Фронт! Всі до акції! Всі наші сили на допомогу Україні!

Березень 1980

Президія Світового Українського Визвольного Фронту

Вечір Юрія Клена в Клівенді

Ім'я Юрія Клена (псевдонім Освальда Бургардта) автора поеми „Прокляті роки" та епохальної епопеї „Попіл імперій" і багатьох інших творів, віршованих і прозових, вже біля 50-ти років у СССР стоїть під суворим „індексом". Жодної згадки, не кажучи вже про видання будь-яких його творів, там тепер про його не знайдете, бож подібно до Грицька Чупринки, Спиридона Черкасенка, Леоніда Мосендза, Юрія Липи, Євгена Маланюка та інших він зарахований до „найзапекліших українських буржуазних націоналістів".

І тому дуже добре, що Учительська Громада Клівленду на чолі з енергійним головою магістром Степаном Воляником започаткувала літературні вечори, на яких бодай тут, на еміграції, ми „ не злим тихим словом" згадаємо тих, які все своє життя і творчість віддали на добро своєї батьківщини. Таким вечором був вечір літературної творчости Юрія Клена, який відбувся в домівці Союзу Українок 19-го квітня ц. р.

З цікавою доповіддю про цього видатного поета-неоклясика, новеліста літературознавця та перекладача виступив д—р Ярослав Крив'як, який хоч за фахом лікар, але одночасно також є добрим знавцем літератури та (по секрету кажучи) автором вдалих, хоч, на жаль, ще не опублікованих поезій.

Постать Юрія Клена тим більше для нас цікава і цінна, що він, будучи чистокровним німцем (батько походив з Прусії, а мати з родини прибалтійських німців), але народившись 1894 року і виросши на українській землі (Поділлі), так захопився культурою, мовою та долею українського народу, що потім до самої смерти невтомно боровся своїм талановитим пером за права і кращу його долю. Як скиталець, помер Юрій Клен у злиднях в Авгсбурзі 30-го жовтня 1947 року.

На щастя, Кленові пощастило уникнути трагічної долі багатьох своїх колег-письменників, яких сталінський режим у тридцятих роках або знищив дома, або вивіз на поступове вимертя на Соловки чи Сибір. На підставі того, що він був німецького походження (хоч серцем і душею він, звичайно, був українським патріотом), у 1931 році йому вдалося виїхати до Німеччини. Здавалося б , що опинившись поза небезпекою з боку сталінських посіпак, опинившись серед кровно споріднених німців та діставши не погано оплачувану працю професора в одному з німецьких університетів, Клен — Бурггардт міг би, якщо вже не забути України, то принаймі трохи охолонути до неї. В дійсності ж сталося зовсім інакше. Саме тут, далеко поза межами української землі, на якій він народився і яка його вигодувала, він ще з більшим зспалом та любов'ю почав виспівувати долю своєї української батьківщини. Це тут, за межами України, він написав такі знамениті твори, як „Прокляті роки" і, на жаль, з причини передчасної смерти незакінчену епопею „Попіл імперій" і надхнений вірш „Помолимось за тих..."- вірш, який на віки — вічні прибив до ганебного стовпа кривавих московсько — большевицьких окупантів.

На жаль, наша еміграція залишається в боргу перед Юрієм Кленом, хоч вже понад двадцять років тому було заплянувано повне п'ятитомове видання його творів. Проте на сьогодні появилося на світ два томи... Причина? — Нема грошей... Ми не можемо знайти, як доповідач сказав, 15 тисяч долярів, аби завершити велику й почесну справу.

Дуже корисне враження на слухачів зробило те, що в процесі доповіді твори поета деклямували три декляматори: Марта Шанковська, Таїса Маклай і — як його дехто називає — „стопроцентовий австрієць" Гайнріх Штайнгаґен, і познайомили слухачів з невеличкою частиною прецінної поетичної спадщини великого майстра слова.

Юл. Мовчан

ПОМЕРЛА БЛ.П. В. РІПЕЦЬКА, ГРОМАДСЬКА ДІЯЧКА

Волдвік, Н. Дж. — Тут у четвер, 30-го квітня ц.р., померла бл. п. Володимира Ріпецька, колишня діячка в Сокольщині, дружина д-ра Степана Ріпецького.

Панахида буде відправлена в п'ятницю, 2-го травня, о год. 8-ій вечора, у похоронному заведенні Литвина. Похорон відбудеться на українському цвинтарі в Бавнд Бруку.

В ДОНЕЦЬКУ НАЗВАЛИ ВУЛИЦЮ В ЧЕСТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ВУГЛЕКОПА

Москва. — Згідно з повідомленням совєтського пресового аґентства ТАСС з неділі, 20-го квітня, одну із вулиць Донецька названо іменем Івана Пінтера, американського вуглекопа, який проживав в СССР від 1922 року.

І. Пінтер, сказано в повідомленні був членом Комуністичної партії і одружений з росіянкою. Він помер минулого року на 86-му році життя.

ВИСТАВКА ЛЯЛЬКОВОГО ТЕАТРУ

Елізабет, Н. Дж. — Заходами 24-го Відділу СУА тут в неділю, 4-го травня ц.р., о год. 3-ій по полудні у церковній залі при 309 Ґрір евеню відбудеться виставка лялькового театру 83-го Відділу СУА під керівництвом О. Гаєцької. У програмі: „Казка про лелеку і Павлика мандрівника" — Івана Багряного.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі" з 22-го квітня ц.р., в інформації про смерть бл. п. Володимира Баляса, мистця-маляра і графіка, було подане, що його дружина живе в Бразилії. Дружина бл. п. Володимира Баляса проживала з ним у Сан Дієго в Каліфорнії, була при його смерті і далі живе в цьому місті.

Фльотилія човнів...

(Закінчення зі стор. 1)

но почати підготовку до прийняття втікачів та відкликати зарядження щодо конфіскування човнів і наложення грошових кар на їх власників, бо це не розв'яже проблеми. Він уважає, що Федеральний уряд повинен негайно знайти іншу формулу та дати стейтові фінансову допомогу.

У міжчасі Кастро продовжує погрожувати, що видалить з Куби всіх осіб, яким комуністична система не до вподоби. Він називає їх „ренеґатами і деґенератами".

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА ВІДМОВИВСЯ РОЗГЛЯНУТИ відклик стейтового уряду Делавару щодо примусової інтеграції публічних шкіл, згідно з пляном, який ввійшов в життя у вересні 1978 року. Згідно з тим пляном, 10 приміських районів міста Вілмінґтон поєднано з міським районом, в якому переважають негритянські діти. У наслідок цього поєднання негритянських дітей возиться автобусами до приміських шкіл. Цей плян дуже коштовний, а у наслідок його примінення число учнів в публічних школах зменшилось на 10 відсотків. Тільки три члени Суду погодились розглянути відклик, а на це треба чотири голоси.

ВІДОМІ ЗАВОРУШЕННЯ ПРОТИВОЄННИХ студентів у Кент університеті десять років тому, коли було вбито Національною Ґвардією чотири студенти, намагалися переважно ліві одиниці відзначити також протипоборовою демонстрацією вже в цьому році, хоча ініціятори цих відзначень не зібрали такої кількости протестуючих, як очікували. Один з демонстрантів, не-студент, до речі, Пол Блюмберг з Клівленду, за спалення американського прапора 7-го лютого дістав 30 днів в'язниці.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛИ

бл. п. проф. МИХАЙЛА ЛИСОГОРА
та
бл. п. СТЕФАНА КУРИЛЯКА

довголітніх працівників Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж.

зложили на СЛУЖБИ БОЖІ та на СИРОТИНЕЦЬ у БРАЗИЛІЇ 142.00 доляри

ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСоюзу І В-ва СВОБОДА

В ДЕСЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого й Незабутнього
ДВОЮРІДНОГО БРАТА, ВУЙКА І ХРЕСНОГО БАТЬКА

бл. п.
Інж. ЕВГЕНА ПИНДУСА

будуть відслужені
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
дня 6-го травня 1980 року
В ЦЕРКВАХ:

Непорочного Зачаття в Детройті, Міш.;
св. Архистр. Михаїла в Балтімор, Мд.;
св. Юрія в Піттсбурґу, Па.;
св. Константина в Міннеаполіс, Мінн.

Просимо всіх Знайомих про молитви за спокій Його душі.

РОДИНА

•

Замість квітів на могилу, складаю 100 долярів на НТШ в Сарселі, Европа.

ДАРІЯ ПІСЕЦЬКА

Відбулися Загальні Збори КОУАО

Ню Йорк, Н.Й. (В. Л-ць). — В суботу, 26-го квітня ц.р., тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулись звичайні річні Загальні Збори Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітального Відділу УККА, очолюваного досі відомим громадським діячем інж. Євгеном Івашковим, на яких обрано повний склад управи, але не обрано голови, а тільки прийнято компромісову пропозицію д-ра А. Лозинського, що новообрана Управа повинна зійтися до двох тижнів і з-посеред 5-ох заступників голови обрати голову. Додатково також рішено, що у випадку неспроможности обрати голову, управа, має право і повинна скликати надзвичайні Загальні Збори Відділу для полагодження цієї справи.

До нової управи увійшли: д-р А. Лозинський, мгр І. Базарко, д-р Ю. Волинець, Розалія Полчій і інж. М. Шпонтак — заступники голови, А. Прятка — секретар, Микола Хоманчак — фін. референт, Стефанія Косович — організаційна референтка, Олена Гентіш — імпрезова, інж. Я. Оберишин — реф. Національного Фонду, ред. В. Левенець і Оксана Луцька — референти преси й інформації, ляйтенант Г. Полчій — реф. зв'язків з управою міста, мгр Б. Потапенко — голова Комісії Оборони України. До Контрольної комісії були обрані: інж. Є. Івашків, мгр І. Винник і Марія П'ятка, а до Товариського суду: д-р В. Палідвор, д-р І. Соневицький і інж. Я. Рубель.

Склад затвердженої Зборами управи подала до відома Номінаційна Комісія, яка діяла з доручення квартальних зборів і управи КОУАО кілька місяців перед загальними зборами. До Комісії входили: Олена Гентіш — голова і члени: д-р В. Палідвор, М. Фурда, Розалія Полчій, М. Кузик, М. Заліпський і Юлія Копчинська. У зв'язку з труднощами, і неспроможністю підшукати кандидата на голову КОУАО, Номінаційна комісія відчитавши окрему заяву, склала свій мандат і в часі тривання Зборів майже не проявляла жадної діяльности.

Зборами проводила президія у складі: мгр І. Базарко — голова, Розалія Полчій і Б. Гошовський — заступники голови і Наталія Хоманчук та А. Прятка — секретарі.

Збори відкрив о год. 3-ій по полудні голова КОУАО інж. Євген Івашків заявляючи, що Відділ УККА діяв, зокрема в останньому році, в дуже неприятливій атмосфері і йому доводилось поборювати чимало труднощів, щоб вдержати нюйоркську велику, дуже зрізничковану громаду в об'єднанні і пошануванні громадського порядку. Голова відмітив, що громади наші розполітикувались, до приїзду дисидентів і сприйняття їхніх думок не були приготовані і тому у процесі праці виникали все нові труднощі, які, однак, завдяки жертвенній праці бахатьох активних членів управи, щастило поборювати.

Однохвилинною мовчанкою і встанням з місць Збори вшанували тих членів УККА, які відійшли у вічність під час каденції, після чого розпочалось звітування управи, а саме: голови Є. Івашкова, фінансового референта М. Хоманчука та інших референтів. Голова кількакротно підкреслював, що не всі члени активно працювали, а деякі навіть не брали участи в засіданнях управи. Він окремо дякував тим членам, які, не зважаючи на труднощі, віддано і жертвенно працювали. Комісія Оборони України, на думку голови, не була активна, може через перебтяження іншою працею. мгра Б. Потапенка, який був головою тієї Комісії. Просив застановитися взагалі потрібно вибирати таку Комісію, а якщо так, то треба призадуматись над її перебудовою. В кінці свого звіту Є. Івашків згадав ще коротко про такі справи: успішно переведену збірку на СКВУ і Народний Фонд УККА, зустріч з дисидентами, зокрема зорганізовану зустріч з Валентином Морозом і Ніною та Святославом Карованськими, добру співпрацю КОУАО з Централею УККА та місцевими організаціями, а також з українськими підприємствами, українськими Церквами, щоденником „Свобода" й іншими українськими часописами та багатьма приватними особами, які кожночасно допомагали управі в багатьох працях. Голова дякував за співпрацю хорові „Думка", Союзові Українок Америки, Студії Мистецького Слова пані Лідії Крушельницької, Осередкові СУМА і Станиці Пласту, ТУСМ-ові, Школі Кобзарського Мистецтва, АНБ-ові та багатьом іншим організаціям, які, маючи почуття громадського обов'язку, і завжди підтримували ініціятиву Відділу, або самі ініціювали корисні акції під патронатом КОУАО.

Фінансовий референт поінформував присутніх делегатів від 28-ох складових організацій, що каса КОУАО мала 23,496.72 долярів приходу і 22,312.73 долярів розходу. Сальдо Комітету — 1,184.19 долярів.

Після звіту Контрольної комісії, що його відчитав мгр І. Винник (звіту Товариського суду не було), відбулася дискусія над звітами, у якій дискутанти в більшості схвалювали працю управи, але не підносили тих важливих проблем, які нуртують сьогодні в громаді. Після уділення абсолюторії уступаючій управі, обрано нову управу і прийнято пропозицію д-ра А. Лозинського, прощо вже згадано.

В кінці Зборів д-р Василь Палідвор і д-р Аскольд Лозинський піднесли дві важливі справи, які мають безпосереднє відношення до великої української громади Ню Йорку, а саме: рішення Василіянського чину припинити навчання в початковій школі і Академії св. Юра, якщо ситуація не зміниться і якщо стан учнів й далі меншатиме та справу відкриття італійською групою діско-клюбу для гомосексуалістів в серці українського поселення на 2-ій евеню і 6-ій вулиці в сусідстві шкіл св. Юра, шкіл українознавства „Самопомочі" і СУМ-А, домів молодечих організацій та численних українських, й не тільки українських, але й загально слов'янських установ та церковних і свідських організацій. У цій же околиці багато українців є домовласниками і тому їх, та всіх інших треба, на думку інформаторів, змобілізувати до протиакції, щоб унешкідливити цей задум і перешкодити управі міста дати дозвіл на відкриття цього „клюбу".

У справі шкіл рішено скликати якнайскоріше ширші сходини громадян для обмірковування цієї преважливої справи. Загальні Збори уповноважили також нову управу відзначити у якійсь формі 75-річчя українського зорганізованого життя в Ню Йорку і прийняли пропозицію мгра Б. Потапенка, щоб Комісія Оборони України не тільки ініціювала оборонні акції, але також включалась в акції, ініційовані складовими організаціями. Присутні вислухали також порад у справі шкільництва адв. Р. Гуглевича, почесного голови КОУАО.

Після вичерпання програми, голова президії мгр Іван Базарко, який був рівночасно офіційним представником Централі УККА формально закрив Збори, висловлюючи надію на скоре й позитивне полагодження справи голови і побажав новій управі багато успіхів в праці.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

ПРЕДСІДНИК РАДИ ДИРЕКТОРІВ ЮНАЙТЕД Технолоджіс Корпорейшен, в склад якої входить відділ продукції гелікоптерів „Сікорскі", Гаррі Грей, заявив, що гелікоптери ПН-53, з яких три не дописали в акції в Ірані, завжди виконують свою службу, якщо тільки їх відповідно утримувати і ними орудувати.

Збірковий комітет фондів Українського Освітньо-культурного Центру продовжує збіркову кампанію

Філядельфія (І. Сокільний). — Збірковий комітет фондів УОКЦентру є тим комітетом, який перевів у Філядельфії одну із найуспішніших збіркових кампаній.

Бож, коли б цей комітет був не зібрав у п'яти тижнях січня і лютого ц. р. 113.000 дол. і коли б не зумів від товариств і приватних громадян зорганізувати позики на суму 19,508 дол. на день 25-го лютого, тобто на день визначений на заключення контракту купна УОКЦентру, то це могло потягнути за собою втрату вплаченого задатку на УОКЦентр є сумі 37,600 дол.

Щойно зараз можна цілком зрозуміти, у якій нервово напруженій атмосфері прийшлося працювати управі, членам і збирачам Збіркового комітету фондів під головуванням інж. М. Борецького, коли невиконання збіркових плянів грозило такою поважною матеріяльною втратою!

Після укладення контракту збіркова атмосфера відпружилась, кампанія стала спокійнішою, але і повільнішою. Все таки це може тривати лише короткий час. Дирекція корпорації та Збірковий комітет фондів опрацювали плян збіркової кампанії на цілий рік. Цей плян передбачає суму зібраного фонду до 31-го грудня 1980 року на 500,000 дол., а до кінця квітня ц. р. суму — 200,000 дол.

Придбання такого вартісного об'єкту для потреб нашого українознавчого та мистецтвознавчого шкільництва та на потреби наших молодечих організацій у першу черґу,а на потреби культурні цілої громади в дальшому пляні, є одним із більших організаційних успіхів нашої філядельфійської громади. Побудова приблизно такого об'єкту на сьогоднішній день на семиакровій площі коштувало б нашу громаду 2 мільйони або більше долярів. Безумовно, що купити такий об'єкт трапляється нагода раз на десятки років. Зараз перед нашою громадою — першочергове завдання: закріпити за собою цей об'єкт повністю та при витраті якнайменших коштів.

Це можна виконати тільки тоді, коли ми зуміємо в 1980 році сплатити гіпотечну позику УОКЦентру (250,000 дол.) та зуміємо зібрати на фонд розбудови 100,000.

Розташування УОКЦентру (поблизу установ Сестер Василіянок на Факс Чейзі) близьке до наших поселень у північно-східній Філядельфії, куди тепер направлена міграція українського населення із дільниць Найстаун та Льоґану.

Збіркову кампанію на сплату боргу УОКЦентру усі громадяни, а в першу черґу батьки дітей шкільного віку, повинні беззастережно підтримувати, не обмежуючись до закупу тільки одного уділу в сумі 250 дол. Добрим прикладом тут можуть послужити нам наші товариства і наші професіоналісти: двадцять два товариства закупили 176 уділів, а 15 лікарів закупили 60 уділів УОКЦентру.

Вплачувати уділи чи пожертви можна в Українській Щадниці, конто ч. 6183, і в українській кредитовій кооперативі „Самопоміч", конто ч. 4660.

Союзовці в Чікаґо візьмуть участь у кругольному турнірі УНС

Адді Падяк і Марія Косяк-Альбаніто (у першому ряді) та Микола Коваль і Павло Бойко є членами групи чікаґських союзовців, які візьмуть участь у крайових кругольних змаганнях в Деррі, Па.

Чікаґо. — Біля 50 змагунів і змагунок з Чікаґо і околиць візьмуть участь у 15-их крайових кругольних змаганнях, які відбудуться в суботу і неділю, 24-25-го травня, у Деррі, Па.

Групу очолюватиме головна радна і голова Крайового кругольного комітету УНСоюзу, Гелен Олек. Більшість змагунів плянують поїздку літаком, а деякі автами. У турнірі візьмуть участь змагуни і змагунки з кількох стейтів, а закінчать їх змагання роздачею нагород під час бенкету у неділю увечорі у приміщенях Українського Товариства у Деррі.

Союзовці Чікаґо будуть господарями крайових змагань в 1981 році.

22-ий Відділ УНСоюзу в Чікаґо відбув загальні збори

Учасники річних загальних зборів 22-го Відділу УНСоюзу в Чікаґо.

Чікаґо. — Річні загальні збори 22-го Відділу УНСоюзу, які відбулись тут у неділю, 23-го березня, у залі української католицької церкви св. Йосифа вибрали нову управу, що її поновно очолив Іван Гавалюх.

Крім нього до управи ввійшли: Ярослав Хлипняч Гелен Олек, Альвіра Дружанська і Анна Каган. До Контрольної комісії увійшли: Ольга Козак, Стелла Добровольська і Адді Падяк.

У відсутності І. Гавалюха збори відкрив Я. Хлипняч, а ними проводив Микола Олек. Секретарювала Ольга Козак. Звіт про стан і активність Відділу подала його секретарка Г. Олек, яка є рівною головною радною УНСоюзу. На пості секретарки відділу Г. Олек працює вже 21 рік і за цей час зорганізувала 573 нових членів до УНСоюзу. На заключення свого звітування Г. Олек пригадала, що в цьому році Відділ відзначує 45-річчя свого існування. Вона попросила першу секретарку Відділу, Мілдред Козак-Баню відчитати один із перших протоколів з нарад Відділу, що кинув світло на тодішні зацікавлення й активність членів.

У дискусії заторкнено діяльність Відділів на терені Чікаґо, критерії в уділюванні стипендій молодечим члeнам УНСоюзу тощо.

Після зборів учасники продовжували розмови на союзові теми під час перекуски.

Винагорода для родини робітника, що став нездібним до праці

Охорона Соціяльного Забезпечення для родини робітника, що став нездібним до праці, має за мету помогти покрити втрату заробітку, коли робітник перестав через нездібність працювати. Втрата працюючого б'є по родині робітника. Тому, коли робітник, що став нездібний до праці, дістає хворобову пенсію, певні члени його родини стають управнені до допомоги. Перша особа, управнена до допомоги, є його дружина. Вона управнена до допомоги в сумі 50 відсотків з підставового заробітку, якщо вона подасться по пенсію у 65 років життя. У 62 роки вона може дістати тільки 1/2 відсотки. Дужжина, однак, управнена до пенсії в усякім віці, якщо вона доглядає дитину чоловіка,який ще нема 18 років життя, або і поверх 18 років, якщо дитина каліка. Дружина не дістане хворобову пенсію, якщо вона опікується дитиною у віці понад 18 років, яка є студентом.

Розведена жінка: колишня дружина нездібного до праці чоловіка може діставати пенсію на рахунок його заробітку, якщо вона була одружена з ним найменше 10 років. Усі інші права розведеної жінки є ті самі, що і заміжньої жінки. Однак, коли розведена жінка вийде знову заміж вона не може дальше діставати пенсію на рахунок свого першого мужа, але діти від першого чоловіка і дальше будуть діставати пенсію, доки не осягнуть повноліття.

Муж і розведений муж: згідно з рішенням Найвищого суду від березня 1977 року, муж може діставати пенсію за рахунок праці своєї жінки. Це нове рішення дасть можливість більшій кількості чоловіків діставати пенсію на рахунок їхніх жінок. Це означає, що тепер,коли нездібна до праці жінка дістає хворобову пенсію, то її чоловік може сміти вдома, доглядати дітей і діставати місячно чеки.

Залежні діти: діти робітника, що став нездібним до праці і одержує хворобову пенсію, також можуть бути управнені до пенсії. Щоб діставати пенсію, дитина хворого робітника мусить мати менше, як 18 років віку: але — аж до 22 років, коли є студентом і не одружена. Залежній дитині винагорода виносить 50 відсотків. Діти мають право на пенсію по своїх природних батьках. Однак, адаптована дитина, що живе зі своїми батьками, може дістати пенсію на рахунок батьків, що її адаптували. Так, що дитина, яка живе зі своєю матір'ю і прибраним батьком, може мати право на пенсію на рахунок трьох осіб своєї матері, батька або адаптованого батька.

Як заробіток знижує винагороду? Заробітки дружини і дітей знизують їхні місячні чеки; але не мають впливу на пенсію самого нездібного до праці робітника.

Микола Шпитко

Рецензії на книжку про Закарпатську Україну

Кембрідж, Масс. (ФКУ). — „Формування національної ідентичности: Підкарпатська Русь, 1848 - 1948" — 640-сторінкова книга д-р Павла Магочого, старшого наукового співпрацівника УНІГУ, що появилась у двох накладах у видавництві Гарвард Юніверситі Пресс викликала широке зацікавлення серед міжнародних наукових кіл.

Досі появилось 30 рецензій на ту працю нашого молодого науковця в престижевих фахових журналах й інших періодичних публікаціях. Рецензенти одноголосно хвалять солідність і працьовитість автора у збиранні матеріялу та дослідах, ясність викладу, підкреслюючи, що його книга в англійській мові є першим зрозумілим трактуванням історії Карпатської України та вперше подає пребагаті інформації, які прийшлося йому добувати з розпорошених, рідкісних, важко доступних архівних джерел. Автори рецензій з країн, поневолених комунізмом, одначе закидають д-рові Магочому, що до розгляду проблем підходить з „буржоазно-націоналістичних", а не марксистських позицій, а декілька рецензентів закидають Магочому проукраїнське трактування розглядані ним теми.

Все ж таки всі відгуки на появу книжки д-ра Магочого повні признання, яке добре підсумовує твердження Августина Штефана — видатної особистости з тієї частини України — української Закарпаття: „Повторюю — студія д-ра Магочого краща, як основні праці оксфордського професора і визначного знавця Австро-Угорщини А. С. Мекартнея або студії Г. Сетон-Ватсона" („Америка," 23-го грудня 1978 р.).

Рецензії на „Формування національної ідентичности" появилися у наукових періодичних публікаціях Канади, Франції, Люксембургу, Еспанії, Італії, Австрії, Англії, Югославії та Чехо-Словаччини, як також в журналах ЗСА.

Дальший спадок...

(Закінчення зі стор. 1)

док той був дуже нерівномірний, в деяких місяцях майже ніякий. 17 квітня саме на цій підставі президент Картер публічно висловився, що надходяча рецесія буде „короткою і лагідною". Одначе показники за місяць березень говорять, що вона може бути значно глибшою, як такі рецесії, які називали „короткими і лагідними".

Велику ролю в цьому спадку відіграють коефіцієнти продукції двох основних промисловостей, сталевої й автомобілевої. Обидві вони виказують не лише спадок, але поважні структуральні, тобто глибші й довшетриваючі, недоліки . Сталева промисловість відстає технологічно від промисловостей інших країн, знов же автомобілева промисловість зробила декілька років тому таке фальшиве й неправильне передбачення, що тепер не в силі дати ринкові потрібного продукту, тобто малих авт, бо ще й далі наставлена була на попит на великі.

З другого боку інфляція, великий і швидкий зріст на харчові продукти і товари першої потреби поважно зменшили закупну силу населення, а тим самим зменшили попит. В цьому випадку господарка ввійшла в ту стадію, коли внутрішні її процеси і умови поглиблюють рецесію. Тривалі виробі з цих самих причин також виявили великий спадок попиту. Меблі, кухонне улаштування, тощо вже від довшого часу недомагають.

До цього загального спадку причиняється значно спадок на будівельному відтинку. Будівельна промисловість завжди була дуже чутливим відтинком господарського стану і на ній проявлялися перші об'яви рецесії, чи кризи. Не інакше й тепер.

Підприємці бороняться проти тих тенденцій зменшенням закупів інвентаря, звільнюванням робітників, скорочуванням всяких запасів, щоб не попасти в невиплатність, чи в платничі труднощі. А це знов посилює рецесійні процеси.

ДВОМОВНЕ НАВЧАННЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

вчились також в українській мові. Здається, що ми самі є для себе найбільшою перешкодою. Цього комплексу меншевартости треба вже нарешті позбутися. Додамо, що неукраїнська дитина, вивчивши добре українську мову і культуру в українській школі — це наш майбутній приятель. А може — майбутній президент Америки.

Закінчимо цю статтю про двомовність словами д-ра Воллеса Е. Лямберта з МекГілл університету в Монтреалі, який у своїй доповіді: „A Canadian Experiment in the Development of Bilingual Competence: The Home — to School Language switch Program", виголошеній 1979 року в Італії і в березні цього року, доповненій на конференції учителів двомовного навчання в Immaculata College біля Філядельфії, (біля двісті присутніх), сказав:

„У всякому суспільстві, де є поважне і широко закроєне бажання для двомовного і многокультурного громадянства першенство в ранньому навчанні повинно бути віддане мові (або мовам), якої розвиток є загроженим, це значить — мові (вам), яка є нехтована"

Українська мова є нехтована. Ми мусимо дати їй першенство. Це першенство можна дати двомовним навчанням, яке є нашим рятунком.